

TAKTIKA MACEVANJA I SVAKODNEVNI ZIVOT

Vincentio Saviolo: „Бик и пас“

Савиоло, учитељ мачевања (види више у: „Кратка историја мачевања“ PDF), 1595. године пише:

„Погледај младог пса који још није искусио борбу, и нахушкај га на бика. Видећеш како одмах кидише са више храбрости и жестине него стари пас који је био пребијан, рањаван али и извежбан. Код другог пса запажаш сасвим супротно јер он пре него што се ухвати у коштац осматра све предности које може да има, и јурне тек кад пронађе праву прилику. Делом сам и ја још млад пас, али знам да у борбу морам да уђем онако како стварно треба - као пребијен пас.“

Неискусни или млади мачеваоци по правилу улазе у борбу без претходног испитивања противника. Они не знају за **увод** и **разраду** борбе већ одмах нестрпљиво под притиском снаге, страсти, жеље и самопоуздања скачу у **финале**.

Испитивање или увод у борбу је радња која се у мачевању зове **„скандаљо“** и она представља истраживање и упознавање мачеваоца са противником. У **„скандаљу“** се не истражује само техничка вештина противника него и његов темперамент, карактер, душевно стање док мачује (смиреност, гнев, страх...) као и његове намере. **„Скандаљо“** се састоји од низа разних опрезно извођених **провокативних акција** уз строго дистанцирање („борбу простором“) тако да противник испитивача не може опасно да угрози својим реакцијама. У ту сврху испитивач изазива (позива) на напад: пружа намерно више мач за везу или батуту, руку са мачем или делове тела поставља у отворене положаје за противников напад... или се „брани“ намерно погрешним одбранама, лажним убаченим бодовима, не реагује на нагле промене правца и врста кретања противника, показује „страх“...

У сврху **„скандаља“** испитивач и „напада“ противника. Изводи лажне директне и индиректне провокације бодовима и сечењима: нападе са кратким испадима у противникову позицију или његов позив, лажне нападе на шаку или ногу, лажна хватања и „покушаје“ хватања противниковог сечива, лажне везе и лажне батуте, лажне финте, нападе који се не завршавају...

Наведеним средствима, посматрањем реакција противника и њиховом анализом сазнајемо како он реагује, какав је његов карактер, брзина, знање намере и увежбаност па и оно шта можемо очекивати од њега у борби. Тек кад се овако процени и открије противник може се изградити, тактика па и стратегија борбе са њим, а која ће са *највећом вероватноћом* донети победу.

Али, „скандаљо“ има још једну исто тако важну намену. То је давање противнику разних **лажних информација о себи**, свом карактеру, знању и намерама, а како би се он завео на погрешне закључке и пут. С тим циљем се испитивач противнику **глумачки** показује другачији него што стварно јесте (нестрпљив, брзоплет, несмотрен, наиван, збуњен, грамзив, похлепан или уморан, сморен, немоћан, болестан, незаинтересован...) и другачије знање и намере од оних које стварно има. „Скандаљо“, дакле, исто колико има за циљ да открије противника толико има за циљ и да сакрије испитивача за противникове очи – омете његов „скандаљо“.

Но, већина мачевалаца, и то углавном незрелих у вештини или духу, не изводи „скандаљо“. Зашто? **Прво**, зато што сматра – јер то је најлакше, да је цело мачевање само видљива техника (телесно) па се и не баве *тактиком* - оним невидљивим (духовним) у мачевању и његовим првим словом: испитивањем противника. **Друго**, зато што већина мачевалаца нема потребна знања да изведе „скандаљо“. **Треће**, зато што већина мачевалаца не зна да разуме и протумачи резултате „скандаља“. **Четврто**, зато што не зна како да искористи резултате „скандаља“. **Пето**, и најважније, зато што не желе да испитују противника већ радије чине оно што је лакше – мачују инстинктивно и рефлексно - трче „грлом у јагоде“. Зашто не желе?

Млади, незрели и неискусни мачеваоци и људи немају довољно знања, искуства и не поседују оформљен лични идентитет па су у вештини нестабилни и несигурни у себе. Зато мачују и живе са оним што имају и са чиме су рођени - анималном биологијом: инстинктима, снагом, брзином, рефлексом и издржљивошћу, дакле, телесним. Они

зато насрћу вођени адреналином, тестостероном, страстима, нагло, брзоплето, нестрпљиво, плаховито, подложно љутњи и агресивно. Јер теже самопотврђивању у борби морају стално да показују себе и своју независности па чине све да привуку пажњу, истакну се, докажу... а због чега су компетитивни, опседнути такмичењем и надмашивањем у свему и све виде као изазов и препреку за самодоказивање - теже лако и брзо стеченој слави, частима и признањима. У борби су услед набујалих страсти увек претерано смели, нагли и пуни самопоуздања, не плаше се последица и у све се залећу олако и недовољно (површно) промишљено.

Такође, јер све младо и незрело расте - тежи да створи простор за своје ширење, они су у борби увек експанзивни, освајачки, насртљиво, офанзивно, агресивно и „револуционарно“ (рушилачки) настројени. Због сувишка енергије и снаге тешко се контролишу па су обично неумерени, преки, свадљиви, безобзирни и конфликтни. Отуд су склони лаком гневу па их честољубље, понос, сујета и гордост очас гурају у слепило промашаја.

Тактика борбе против таквих противника је: “Млади мачеваоци су лаковерни јер нису још искусили све преваре и лукавства борбе. Не хају за прошлост јер искуства прошлог су им сиромашна а немају осећај за садашњост пошто им крв превише ври да би уравнотежили оно што хоће са оним што је могуће. Зато се боре највише уз ослањање на **будућност и наду** па све што им падне на памет као ново

или им се у мамцу подметне као нека премија и успех за њихову славу мисле да је изводљиво („Мисли да све што лети једе се“). Пошто се лако подају нади *поводљиви* су па им у борби треба стално пружати лажне могућности за напад. Они тада насрћу импулсивно вођени страствено надама у победу и лако упадају у спремљене клопке.“ А.С., „Дневник учитеља мачевања“.

Њихова непромишљеност, страст, брзоплетост, нестрпљивост и нехај за последице се могу искористити тако што им се подстичу гнев, самопрецењивање и сувише храбре и непромишљене акције: провоцирају се батутама, ескиважама и одбранама без намерног узврата, нервирају потцењивачким гестовима и отварањем важећих површина, мачује се дефанзивно (непрестаним повлачењем) итд. Тада они, по правилу, постају пуни себе, „окуражени“ и халапљиви па лако упадају у клопке грамзивости.

Почетници и млади мачеваоци егоцентрично мисле да су најбољи у свему и да им зато у свему и припада најбоље па су убеђени – јер се баве више изгледом него суштином, да могу све што виде урадити и сами („Мисли да свака буба мед прави“ или „Видела жаба да се коњ поткива па и она дигла ногу“). Зато их треба подстицати разним глупим, ризичним и неостваривим акцијама да ове и сами покушавају, имитирају и „надмашују“ – тако ће себи ископати рупу у коју ће сами упасти.

Млади мачеваоци су убеђени да могу све на силу и брзину па су им лукавство и тактика отуд слаби и наивни. Зато у борби лоше тактизирају, мало и површно размишљају и не извлаче из дешавања никакве закључке. У мачевању са њима се, стога, не треба ослањати на брзину, снагу и окретност већ на оно што им је слабо – дух, искуство и интуицију.

Стога се у борби са њима треба правити невешт, трапав, спор, уморан, слабовид, глуп, наиван, пуштати их да спроводе своје замисли и надају се... Тада ће почети разметљиво, потцењивачки, неопрезно, надмено, охоло и арогантно да мачују - док не стигну на „лед“ и „оклизну“ се.

*„Ако је све борба – онда
је све мачевање“*

А.С. "Дневник учитеља мачевања"

Све речено за „скандаљо“ – испитивање у борби мачевима, важи и у свакодневном животу. Њега, наиме, не изводи већина људи – посебно модерних који су „крдски“ форматизовани трендовима савремене моде култа вечите младости, игре, забаве, уживања и потрошње (у социјалној психологији – „миленијалци“ и „Петар Пан“

генерације). Они се олако, брзоплето, непромишљено и наивно залећу у разне подухвате које су виделе њихове очи или замислиле и пожелеле њихова машта, задовољство, славољубље, честољубље, похлепа, таштина, гордост, сујета, завист, пакост, осветољубље...

Они то посебно олако чине када се нађу пред „постављеним мамацем нечег „новог“, слатког, укусног, примамљивог, профитабилног..., а што очас и лако покаже њихов прави карактер, лице, особине и намере“ („Дневник учитеља мачевања“, А.С). Такви се тада обично без икакве опрезности и дубљег испитивања наивно, самоуверено, лакомислено, брзоплето, нестрпљиво и ношени вољом за моћ и престижом одмах и слепо затрче у то како би га зграбили, имали и „победили“. Но, кад тај мамац неочекивано измакне тада, јер су у залету, бесно гутају све што виде – па и удице које живот на сваком кораку и са свих страна качи и поставља.

Тада модеран „екрански“ човек, који мисли да је све у гледању и заборавља да невидљиво је увек много веће од видљивог – као код санте леда на коју се и „Титаник“ насанкао, завршава кад-тад као у старој пословици: „Дала баба динар да у коло уђе а десет би дала да из њега изађе“. То значи „као млад пас а не као пребијен пас“.

Александар Станковић
Учитељ мачевања,
Школа мачевања "Свети Ђорђе,
Београд, октобар 2017
www.macevanje.org

